Congresspeech Sybrand Buma, CDA congres 01 juni 2013
- -- Alleen het gesproken woord telt!---

#7 PRINCIPES

In 1328 had op deze plek voor het eerst de Bossche veemarkt plaats.
Twaalf jaar geleden, op 11 juni 2001, kwam van de ene op de andere dag een einde aan deze eeuwenoude traditie door de MKZ-crisis.

U herinnert zich de dramatische televisiebeelden van de grootschalige ruimingen.

Een pijnlijk verlies voor de boeren hier in de regio.
Maar het betekende ook het einde van de veemarkt in deze Brabanthallen.

Maar twaalf jaar later is hier uit die diepe crisis iets moois ontstaan. Met durf, creativiteit en zelfvertrouwen zijn deze Brabanthallen omgebouwd tot een toplocatie.
Een nieuwe economische trekpleister voor de stad en de regio.

En daarmee is deze stad een voorbeeld voor Nederland.
Want vandaag staan wij in Nederland voor dezelfde opdracht.

Nederland verkeert in een crisis.
Politiek, sociaal en economisch zitten we in een diep dal.[1]

Het vertrouwen in de politiek is volkomen zoek, niet het kabinet maar de peilingen regeren.[2]
Kiezers begrijpen dat de crisis morgen niet is opgelost, maar willen wél een vertrouwenwekkend perspectief.

Maar ze krijgen niets anders dan dezelfde oude oplossingen.
PvdA en VVD – tot een dag voor de verkiezingen gezworen vijanden – zijn nu bondgenoten in hetzelfde kabinet.
Ongelooflijk!

En wie zegt dat het allemaal één pot nat is, heeft gelijk:
links en rechts bieden ons versleten oplossingen en een politiek zonder toekomstvisie.

Het kabinet heeft geen verhaal, inspireert niet, en is bloedeloos.

Deze coalitie blijft steken in het doorgeschoten individualistisch marktdenken van rechts en de allesbeheersende overheid van links.

De liberalen gaven ons een kapitalisme dat ons hele bestaan heeft vercommercialiseerd. [3]
De ongelijkheid in Nederland alleen maar heeft vergroot. [4]

---

[1] CBS, " Europese economie krimpt verder", 15 mei 2013, CBS, "Nederlandse economie krimpt licht in het eerste kwartaal", 15 mei 2013.
[2] SCP Burgerperspectieven 2013/1, blz. 7.
[3] Zie hierover ondermeer Michael Sandel, "Niet alles is te koop", 2012, Hans Achterhuis, "Utopie van de vrije markt", 2010.
[4] CPB Discussion Paper 186, "Wage inequality in the Netherlands: Evidence, trends and explanations", blz. 24, 2011. Paul de Beer, Socialisme en Democratie juni 2013, "Nieuwe ongelijkheid in een 'winner take all'-samenleving". CBS-statline

En de wereldeconomie in 2008 op de rand van de afgrond heeft gebracht.

Het socialisme gaf ons de illusie dat alle problemen door de staat konden worden opgelost.
Een verzorgingsstaat die de rol van de samenleving en van de familie verdrong en die mensen gevangen houdt in achterstand.[5]

En zo is in de afgelopen decennia de samenleving ondermijnd en afgebroken.

We zijn het vertrouwen kwijt, in elkaar, in onze instituties en in onszelf. [6]

We zijn het vertrouwen kwijt:
in artsen en ziekenhuizen die verzekeraars oplichten, waardoor wij meer premie moeten betalen.[7]

We zijn het vertrouwen kwijt in de banken en woningbouwcorporaties, die onverantwoorde risico's namen met ons geld.[8]

We zien wielrenners winnen op doktersrecept.[9]

We lezen wetenschappelijke doorbraken die later verzonnen of gekopieerd blijken te zijn.[10]

Zelfs het rundvlees op ons bord… blijkt paard te zijn.[11]

Dit chronisch gebrek aan vertrouwen nekt ook onze economie. Logisch dat je geen nieuwe auto koopt als je niet weet of je even later nog een baan hebt.
Die nieuwe keuken stel je ook nog even uit.
En die schenking aan je kinderen zit er dit jaar niet in.

---

http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=80055NED&D1=2-4&D2=0,35-44&D3=0&D4=a&HDR=G2,T,G3&STB=G1&VW=T

[5] CBS, Sociaal-Economische trends, "Afhankelijk van een uitkering", H. Bierings en W. Bos, 2011. Op blz. 20: "*In 2010 waren 1,6 miljoen huishoudens voor hun inkomenafhankelijk van een uitkering. Dit is ruim een vijfde van alle huishoudens in Nederland. Ruim 360 duizend huishoudens waren al ten minste vier jaar achtereen in sterke mate aangewezen op de uitkering."*
CBS, Sociaal-Economische trends, "Inkomensmobiliteit tussen generaties relatief hoog in Nederland", M. van den Brakel en L. Moonen, 2013. Op blz. 4: "*Kinderen van ouders die hoofdzakelijk rondkwamen van een uitkering zijn eveneens zelf vaker afhankelijk van een uitkering. Ze hebben vier keer zo vaak een uitkering vergeleken met kinderen uit ondernemersgezinnen en bijna drie keer zo vaak als kinderen uit werknemersgezinnen.*

[6] Maurice de Hond, Thorbeckelezing 22 april 2013, "*Peilingen en de stand van de democratie*".

[7] Rapport PinceT, 26-03-2012,
http://www.rtl.nl/components/actueel/rtlnieuws/2013/05_mei/16/verrijkingsonderdelen/rapport-zorgfraude-cosmetische-ingrepen.pdf

[8] Nu.nl, "Vertrouwen in banken gedaald", 19 januari 2012. "Slechts 30 procent van de Nederlanders gelooft dat banken het belang van hun klanten voorop stellen. Een jaar geleden was dat nog 36 procent, meldde onderzoeksbureau Forrester.

[9] USADA, *Report om proceedings under the world anti-doping code and the USADA protocol*, 11 oktober 2012. Maar ook de bekentenissen van o.a. Michael Boogaard en Danny Nelissen.

[10] O.a.: Commissie Levelt, *Interim-rapportage inzake door prof.dr. D.A. Stapel gemaakte inbreuk op wetenschappelijk integriteit*, Tilburg, 31 oktober 2011. Volkskrant, 30 mei 2013, *Hoogleraar criminologie op non-actief 'na overschrijven managementhandboek*' en "*Afgewezen VU-promovenda al jaren over de schreef".*

[11] NOS, *Nieuwe rel GB over paardenvlees*, 8 februari 2013.

Deze werkelijkheid maakt de oproep van Mark Rutte om vooral grote aankopen te doen zo wrang en zo onrealistisch.[12]
Het is belachelijk.
Zo kom je niet sterker uit de crisis, maar zo kom je er dieper in.

***
De weg van de politiek ligt geplaveid met onvervulde beloften.
Onze democratie staat onder druk, omdat de politiek veel te weinig oog heeft voor de zorgen van gewone mensen.

Maar ook omdat de politiek niet meer in staat lijkt tot een doordacht perspectief op de lange termijn.
Maar blijft steken in compromissen.
Onderling gedoe.
En de waan van de dag.

En ik kan er niet om heen.
Deze kritiek gaat ook het CDA aan.
Ook mij.

Wij zaten in vele kabinetten.
Jarenlang.

Wij zijn geprezen voor het doorbreken van de paarse stagnatie in de eerste kabinetten Balkenende.

Maar evengoed zijn we verguisd vanwege de compromissen die we sloten onder Balkenende IV en Rutte I.

En als mensen deze compromissen niet begrepen, dan legden we ze gewoon nog een keer uit.
Zo zijn we de verbinding met de gewone mensen uit het oog verloren.

Maar willen we uiteindelijk niet allemaal hetzelfde?
U en ik, iedereen, wil het beste voor zijn kinderen, voor zijn ouders, zijn grootouders en natuurlijk ook een beetje voor zichzelf.

Dat is de kern waar we naar terug moeten.
Ik wil met het CDA die zorgen van gewone mensen centraal stellen. Ze verbinden aan een uitzicht op een betere toekomst.
Een toekomst voor Nederland die we samen bouwen.

[12] Persconferentie Sociaal Akkoord, 11 april 2013.

TOEKOMST

Als zoon van een burgemeester is mij van kinds af aan bijgebracht dat je klaar moet staan voor anderen.
Bij ons thuis kon dat letterlijk dag en nacht zijn.

Als klein jongetje nam ik de telefoon op of deed ik de deur open voor mensen die mijn vader wilden spreken.
Soms begonnen ze al meteen tegen mij te praten.
Ik denk nog vaak daar aan terug.

Mijn grootvader was ook burgemeester.
Hij verzette zich tegen de Duitsers en kwam om in de oorlog..

En mijn grootmoeder bleef met vier kinderen achter.

Maar na de oorlog nam zij daarbij nog een Duits meisje op in huis, die zelf ook slachtoffer was van de oorlog.

Het is een verhaal dat ik als kind hoorde en wat mij altijd is bijgebleven.

Je kunt altijd iets voor een ander betekenen, ook al wordt je nog zo door je eigen moeilijkheden in beslag genomen.

Het klinkt misschien wat sleets, verantwoordelijkheid nemen.
Maar het is heel eenvoudig: je vindt het belangrijk om iets voor een ander te kunnen betekenen.

Niet het 'ze' – 'ze' lossen het wel op, 'ze' van de overheid.

Niet het 'ik' van de markt.

Maar het 'wij'.
'Wij' is betrokkenheid, 'wij' creëert vitaliteit en 'wij' creëert vertrouwen.
Dat willen we terug.

Vanuit die vanzelfsprekende verantwoordelijkheid zie ik een betere toekomst van Nederland voor me.

Een Nederland waar mensen elkaar ondersteunen en versterken. Waar een overheid is die mensen in staat stelt om ook zelf initiatief en verantwoordelijkheid te nemen.

***
Maar u vraagt zich natuurlijk af:
Hoe komen we daar dan?
Hoe maken we die toekomst werkelijkheid?

Ik heb daar uiteraard over nagedacht.
Dit is wat we doen.

Ik wil gaan bouwen aan dat Nieuwe Nederland.
Ik heb daarbij zeven principes.
Zeven opdrachten voor onze toekomst.

De zeven principes

1) De samenleving, niet de overheid

Het eerste: de samenleving, niet de overheid.

Ooit zorgden families voor elkaar in kleine gemeenschappen.
Pas veel later kwam er een overheid.
De waterschappen bouwden dijken tegen overstromingen, steden bouwden stadswallen tegen de vijand van buiten.
De overheid zorgde voor veiligheid.

Maar de overheid heeft langzaam maar zeker de samenleving verdrongen.
Er werd steeds meer van die overheid verwacht.
Voor elke taak en risico werden nieuwe regels geformuleerd, diensten opgericht en vandaag de dag kantoren gevuld met ambtenaren om die regels uit te voeren.

Regels, voorschriften en controles staan het eigen initiatief van mensen in de weg.
Ze frustreren de creativiteit en nemen de zorg voor elkaar weg.

De overheid heeft zich vervreemd van de burger.
Juist door steeds meer te doen.

Dat gaat door tot op de dag van vandaag.

Dit kabinet wil gemeenten samenvoegen tot kolossen van 100.000 inwoners.
Je houdt zo in Drenthe vijf gemeenten over, en in Zeeland vier.

Zelfs steden als Heerlen, Hengelo en Hilversum zijn voor minister Plasterk te klein om zelfstandig te blijven. [13]
Laat ik duidelijk zijn:
Daar werkt het CDA niet aan mee!

Overal waar ik kom zie ik mensen die zich willen inzetten, maar op een overheid stuiten die onbereikbaar is, onzinnige regels stelt of goede plannen zelfs tegenwerkt.

In Sneek, de Friese stad waar ik opgroeide, runnen ouders met elkaar al 35 jaar lang een kinderopvang.

Maar nu moeten ze de deuren sluiten.
En weet u waarom?
Omdat nieuwe regels voorschrijven dat een vrijwilliger betaald moet worden. [14]
Dat is wat ik bedoel.
Het slaat nergens op.
Het is de wereld op zijn kop.

Wie deze tijd begrijpt, weet dat de beste initiatieven van mensen komen.

---

[13] *Bruggen slaan*, Regeerakkoord 29 oktober 2012, blz. 41. NOS: Plasterk: kwart minder gemeenten - 19 februari 2013.
[14] Groot Sneek, 21 maart 2013: http://www.grootsneek.nl/74844/gaat-hinnepykje-sneek-aan-starre-wetgeving-ten-onder/

Wij, het CDA, gaan volop de ruimte geven aan al die initiatieven van onderop.
Initiatieven van mensen die echte problemen oplossen.
Initiatieven die echte vernieuwing mogelijk maken.
Van mensen die niet zitten te wachten op de bemoeienis van de overheid of de markt.

Dus: de samenleving, niet de overheid.
Dat is mijn principe.

Wij willen u weer zelf laten beslissen.
Zelf beslissen over de wereld om u heen.
Dus ook zelf invloed uitoefenen op het bestuur.
Dat betekent meer directe invloed op de politiek.
Dat betekent een overheid die naast in plaats van tegenover u staat.
En het betekent een samenleving waarin u, samen met anderen, zoveel mogelijk zelf bepaalt.

2) Iedereen heeft een taak

Het tweede principe: iedereen heeft een taak.

Dit jaar kwamen er elke dag bijna 1000 werklozen bij. [15]
Wat in de jaren '70 en '80 gebeurde met de banen van gewone arbeiders, gebeurt nu ook met goed opgeleide werknemers.

De crisis slaat genadeloos toe.

De werkeloosheid is in 20 jaar niet zo hoog geweest.
Onze kinderen, die nu hun opleiding hebben afgerond, hebben een kans van 1 op 5 dat ze geen baan vinden.[16]
Dat is schrikbarend veel in een rijk land als Nederland.

Het CDA werkt niet mee aan het verspillen van het talent van mensen.
Jong of oud.

Ik zal niet rusten voor ik zeker weet dat ik alles heb gedaan om
om wie wil werken,
en wie kan werken,
ook aan het werk te krijgen.

Maar niet alleen op de werkvloer dragen mensen bij aan de samenleving.
Buurtvaders, voorleesmoeders, klaar-overs, collectanten, jeugdtrainers, mantelzorgers en al die andere vrijwilligers zijn van onvervangbare waarde voor ons allemaal.

Iedereen heeft een taak.
Dat is mijn principe:

Óf je werkt,
óf je doet vrijwilligerswerk,
óf je volgt een opleiding.

---

[15] CBS, Werkloosheid verder toegenomen, 15 mei 2013.
[16] Idem.

Dat zijn de keuzes.
Iedereen die kan, doet daar aan mee.

Wie niet kan, steunen we.

Maar wie niet wil,
wie z'n best er niet voor doet,
die kan niet rekenen op ondersteuning door onze verzorgingsstaat.

3) Een eerlijke economie

Ik kom tot het derde principe: een eerlijke economie.

Economische groei is geen doel op zich, maar een voorwaarde.

Een voorwaarde om onze scholen te kunnen bouwen,
de zorg voor onze ouderen te kunnen betalen,
wegen aan te leggen,
en fundamenteel onderzoek te kunnen verrichten naar nieuwe vormen van energie
of naar nieuwe medicijnen.

Maar het doorgeschoten marktdenken brengt in Nederland welvaart voor steeds minder mensen, terwijl een steeds grotere groep bij de overheid moet aankloppen om het hoofd boven water te houden.

Steeds meer gewone mensen maken zich zorgen of ze aan het einde van de maand nog wel de rekeningen kunnen betalen.

Elsevier becijferde vorige week dat de stapeling van maatregelen van dit kabinet een gemiddeld gezin honderden en niet zelden duizenden euro's per jaar kost.

U zult het met me eens zijn:
Er is iets fundamenteels mis als dit kabinet de rekening voor de crisis voor het overgrote deel bij gewone gezinnen en kleine bedrijven legt, terwijl juist die de ruggengraat zijn van onze economie en onze samenleving.

En wat zien die mensen om zich heen gebeuren?

Zij zien dat Nederland kortingen geeft aan buitenlandse multinationals, terwijl de eigen kleine ondernemer op de hoek wel de volle mep aan winstbelasting op iedere verdiende euro moet betalen.

Té lang hebben grote internationale bedrijven met alleen hier een postbus voordelen gehad, die kleinere Nederlandse bedrijven niet hadden. [17]

Wat goed is voor kleine bedrijven is ook goed voor grote bedrijven.

Maar wat goed is voor grote bedrijven is vaak de nekslag voor kleine bedrijven.

[17] Martin van Geest, Joost van Kleef, Henk Willem Smits, "Het belastingparadijs - Waarom niemand hier belasting betaalt - behalve u," 2013.

Het zijn kleine en middelgrote bedrijven in Nederland die het leeuwendeel van de werkgelegenheid creëren, en ook verantwoordelijk zijn voor het overgrote deel van innovaties en nieuwe technieken.[18]

Dus dit is mijn derde principe:
Een eerlijke economie is een economie waar werken loont en je niet van iedere euro die je spaart, direct weer een groot deel moet afdragen.
Waar gezinnen met een middeninkomen niet langer de melkkoe zijn.

Nivelleren ten koste van middeninkomens moet stoppen.
Wij willen een economie waarin kleine ondernemers en familiebedrijven onze absolute prioriteit krijgen.

4) Tegen profiteurs

Het vierde principe ligt in het verlengde hiervan: tegen profiteurs.

En dan heb ik het over mensen die alleen aan zichzelf denken, en van de samenleving profiteren, zonder een wezenlijke bijdrage te leveren.

De Engelsen hebben daar een mooie term voor:
free riders.

Ik noem ze profiteurs.

Deze profiteurs lappen de regels aan hun laars, zetten een grote mond op naar hun omgeving en ondermijnen door hun gedrag het vertrouwen in de samenleving.

Waar heb ik het dan over?

Graaiers in de publieke en in de private sector;

Ik heb het over mensen die een uitkering aanvragen waar ze geen recht op hebben;

Over zwartrijders, en fraudeurs.

Maar ook op kleine schaal zie je *free rider*-gedrag:
hufterig gedrag in het verkeer,
mensen die troep op straat gooien en verwachten dat anderen het opruimen,
of die overlast geven in de buurt door graffiti of het vernielen van een bushokje.

Een samenleving bouw je op wederkerigheid.
Voor wat, hoort wat.
Profiteurs onttrekken zich daaraan.

In sommige gevallen doet hier het strafrecht zijn werk wel; maar in alle gevallen hebben we een cultuur nodig van fatsoen, van normen en van waarden.

---

[18] EIM, Do SMEs create more and better jobs?, blz. 6, Zoetermeer, November 2011
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/do-smes-create-more-and-better-jobs_en.pdf

In Nederland hebben we een manier van omgaan met elkaar die voor iedereen geldt.
Ongeacht of je rijk bent of arm, jong of oud, of je hier nu al je hele leven woont of pas net.

Dit is mijn principe:
Fatsoenlijke mensen zijn voor ons de norm.
Wij laten niet toe dat zij het onderspit delven tegenover de brutaliteit van profiteurs.
Wie alleen wil profiteren, zet de bijl in de wortel van de solidariteit. Misbruik maken van ons vertrouwen is ontoelaatbaar.
Fatsoenlijke mensen zijn dus voor ons de norm.

5.) De familie is ons fundament

Ik kom bij het vijfde principe.

Alleen als het goed gaat met onze families, gaat het goed met onze samenleving. De familie is dus ons fundament.

De familie vormt de oorsprong van onze samenleving, de plaats waar we waarden overdragen aan onze kinderen en aan elkaar.
Een plek van onderdak, opvoeding, steun en liefde.

Omdat we steeds ouder worden, is onze familie ook steeds groter aan het worden.

In plaats van twee of drie, zie je steeds meer families van vier generaties: kinderen, ouders, grootouders en overgrootouders.

Dat is een rijk bezit.
En het tekent de kracht van families dat opa en oma passen op de kleinkinderen en de ouders zorgen voor hun ouders of grootouders.

Die zorg en aandacht is onvervangbaar.
Die biedt geborgenheid en voorkomt eenzaamheid.

Maar het leidt ook tot nieuwe druk.
Zestigers dragen inmiddels vaak zowel zorg voor hun kleinkinderen als voor hun eigen ouders.

Die plek van de familie wordt in de komende jaren alleen maar belangrijker.
Onze samenleving, onze voorzieningen, en dus ook ons belastingsysteem moet gebouwd zijn op het belang van sterke families.

De familie als duurzame relatie tussen mensen verdient onze bescherming.

Alleenstaande moeders en vaders doen vaak het onmogelijke om werk en zorg voor kinderen te combineren, zonder een partner naast hen.

We moeten ook durven benoemen dat het verdriet van een scheiding voor kinderen zijn sporen nalaat.

We weten dat kinderen van gescheiden ouders vaak meer moeite hebben in hun ontwikkeling dan kinderen die opgroeien bij beide ouders.[19]

Ouders hebben de verantwoordelijkheid om er op te letten dat het belang van het kind voorop staat, niet alleen als ze samen zijn, maar ook na een scheiding.
Omdat ook hun kinderen deel uitmaken van onze gezamenlijke toekomst.

Dit is onze principe:
De familie als fundament.
We moeten durven kiezen voor een nieuwe cultuur die de familie waardeert en duurzame relaties ondersteunt.

Een nieuwe cultuur van families, waarbij we onze voorzieningen en ons belastingsysteem zo inrichten dat families het fundament zijn van onze samenleving.

6.) Een zelfbewust Nederland verbonden met Europa

Ik kom tot het zesde principe: Een zelfbewust Nederland verbonden met Europa.

Nederland is een mooi en traditierijk land.
We zijn groot geworden als handelsland en het is in ons belang om dat te blijven.

Wij zijn het vijfde exporterende land in de wereld, nog voor Italië, nog voor Frankrijk en zelfs voor het Verenigd Koninkrijk. [20]

Dat is een uitzonderlijke prestatie, die mede dankzij de Europese samenwerking kon worden gerealiseerd.

Nederland en het CDA stonden aan de wieg van Europa.
Uit volle overtuiging, in het besef dat internationale samenwerking de basis was en is van ons economisch succes.

Maar de huidige economische crisis zet de Europese verhoudingen wel onder druk.

Europa heeft de gevolgen van een gemeenschappelijke munt zonder een gemeenschappelijk economisch beleid onderschat.

De euro als symbool van hoop, vrede en voorspoed is voor Europese burgers – zeker in de zuidelijke lidstaten - een symbool van crisis, werkloosheid en bezuinigingen geworden.[21]

Ook in ons land staat het vertrouwen in Europa onder grote druk.
Ik heb daar oog voor.

Mensen snappen weinig van de grote bedragen die Nederland moet afstaan om andere lidstaten van de ondergang te redden.

---

[19] Amato, Paul R., and Jacob E. Cheadle (2008), "*Parental Divorce, Marital Conflict and Children's Behavior Problems: A Comparison of Adopted and Biological Children*", Social Forces, 86, 1139-1161. Spruijt, E. en H. Kormos (2010), *'Handboek scheiden en de kinderen*'. Houten, Bohn Stafleu van Loghum.
[20] http://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_landen_naar_export(gebaseerd op cijfers van Eurostat).
[21] Zie ondermeer Martin Visser, *De Eurocrisis onthullend verslag van politiek falen*, 2012.

Dat wij extra moeten bezuinigen, om de Europese begroting aan te vullen.

Mensen zijn bezorgd dat zij hun baan verliezen aan laagbetaalde Bulgaren of Roemenen.

En als mijn collega Pieter Omtzigt zich keert tegen het feit dat 3000 ambtenaren in Brussel meer verdienen dan onze Minister-President dan doen we dat niet omdat we tegen Europa zijn, maar omdat we het in Den Haag en in Nederland ook niet zouden accepteren.[22]

Een zelfbewust Europa weet wat het doet maar ook wat het niet moet doen.
Ik wil een sterk Europa met een duidelijke richting.
Maar ook met duidelijke grenzen.
Dat is versmallen en verdiepen, zoals ons Strategisch Beraad dat noemde.[23]

Als een van de grondleggers moet en kan Nederland weer het voortouw nemen voor een offensieve strategie in Europa.

Dit is mijn principe:
Wij staan vooraan in Europa, om onze economie en onze werkgelegenheid te versterken.
Maar we trekken een grens als het gaat om ongebreidelde uitbereiding van Europa,
om arbeidsmigranten die werken onder ons minimumloon,
en tegen overmatige bemoeizucht van Brussel.

7. De toekomst van onze kinderen.

Dan ons laatste principe gaat over de toekomst van onze kinderen.

Te vaak wordt politiek bedreven op de korte termijn.
Noodzakelijke hervorming van de verzorgingsstaat heeft te lang op zich laten wachten.

De staatsschuld nam toe, zonder dat iemand zich de vraag te stelde wie dat terug zou betalen.
Het was allang duidelijk dat economie het milieu en de leefomgeving belastte.
Maar innovatie en alternatieven kwamen onvoldoende van de grond.

We zagen de migratie stijgen zonder ons de vraag te stellen hoe we al deze mensen een plaats konden bieden in onze samenleving.

We lieten hen vervolgens bij elkaar wonen in achterstandsbuurten, en kijken nu verbaasd toe hoe sommigen van hun kinderen en kleinkinderen toch radicaliseren en hun rug naar onze samenleving toe keren.

---

[22] Binnenlands bestuur, 7 augustus 2012: "*Het maandsalaris van EU-beleidsambtenaren loopt van circa 4300 euro tot ruim 18.000 euro bruto voor een directeur-generaal. Die verdient daarmee ruimschoots meer dan de Balkenendenorm."*
Binnenlands bestuur, 21 mei 2013: "*Eerder dit jaar bleek dat zeker 3000 EU-ambtenaren bruto meer verdienen dan premier Mark Rutte. De Duitse krant Die Welt meldde dat 11.117 ambtenaren door toelages en zo aan het einde van de maand meer overhouden dan de Duitse bondskanselier Angela Merkel".*
Zie: http://www.welt.de/wirtschaft/article113330591/4365-EU-Beamte-verdienen-mehr-als-die-Kanzlerin.html

[23] Strategische Beraad CDA, *Kiezen en verbinden - politieke visie vanuit het radicale midden*, Den Haag, 2012.

Het gaat om de vraag of we keuzes maken voor korte of lange termijn.

Wij kiezen niet voor uitgaven en belastingverhoging op de korte termijn, maar voor hervormen en besparen op de lange termijn.

Dat laatste is mijn agenda, de agenda van het CDA.

Daarom is mijn principe:
Wij kiezen voor de lange termijn boven de korte termijn.
Dus wij blijven hervormen, om Nederland structureel op orde brengen. Wij zijn zuinig op onze centen, voor de toekomst van onze kinderen.

Conclusie

Beste CDA-vrienden,

Een jaar geleden heeft u mij gekozen.
Het was niet mijn ambitie politiek leider van een bestuurderspartij te zijn.
Het was mijn ambitie om politiek leider te zijn van een volkspartij met idealen die oog heeft voor de zorgen van gewone mensen.

Vandaag heb ik zeven principes geformuleerd, zeven christendemocratische opdrachten.
Gebaseerd op onze uitgangspunten, voortbouwend op ons Strategisch Beraad.

Het belangrijkste vandaag is dit:
In deze tijd kunnen en mogen we niet volstaan met goedkope, ondoordachte oplossingen.

Ik kom vandaag daarom bewust niet met een lijstje van kant en klare voorstellen.
Geen tienpuntenplan dat morgen weer in een la verdwijnt.
Daar hebben we er genoeg van.

Voor mij zijn dit de zeven dragende principes om ons land te vernieuwen en uit de crisis te leiden.

Het gaat om de samenleving, niet de overheid.
Om een land waar iedereen een taak heeft.
Waar we een eerlijke economie tot stand brengen.
Waar we nee zeggen tegen profiteurs.
Waar de familie ons fundament is.
Een zelfbewust Nederland verbonden aan Europa.
En waar wij keuzes maken voor de toekomst van onze kinderen.

Laten we samen bouwen aan dat Nederland.
Steen voor steen, dag na dag.

Dat is mijn opdracht, en dat is ook onze opdracht,
voor u, voor het CDA, en voor ons land.

#7 PRINCIPES